

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! basisschool Ninove te NINOVE

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	2972
Instelling	GO! basisschool Ninove
Directeur	Heinz DE PAEPE
Adres	Dreefstraat 33 - 9400 NINOVE
Telefoon	054-33.32.32
Fax	054-33.23.96
E-mail	bs.ninove@g-o.be
Website	www.basisschooldekameleon.be
Bestuur van de instelling	GO! scholengroep Dender
Adres	Welvaartstraat 70 4 - 9300 AALST
Scholengemeenschap	Scholengemeenschap Dender
Adres	Welvaartstraat 70 b4 - 9300 AALST
CLB	GO! CLB Dender
Adres	Zonnestraat 25 - 9300 AALST
Dagen van het doorlichtingsbezoek	02-12-2014, 03-12-2014 en 04-12-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	04-12-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	19-01-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Thierry DE VOS
Teamleden	Christelle HAELTERS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	13
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	15
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	16
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Leerbegeleiding	18
4.2 Evaluatiepraktijk	19
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	23
6.1 Wat doet de school goed?.....	23
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	24
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	25
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs 'De Kameleon' te Ninove. Sinds de ingebruikname van de nieuwbouw op 10 oktober 2014 door de lagere afdeling is deze basisschool ondergebracht op één locatie. Tot dan waren ze ondergebracht op twee vestigingsplaatsen. Nu betreft ze één campus in het stadscentrum waar ook een middenschool en een atheneum zijn ondergebracht. De school kent een groeiende instroom. In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 25 november 2014 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor **Nederlands** en **wereldoriëntatie** de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de inspanningen van het schoolteam om voor Nederlands en wereldoriëntatie de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van **leerbegeleiding** en de **evaluatiepraktijk** en naar aspecten van het **algemeen beleid**. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van de regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in beide afdelingen de resultaten van de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid voldoen.

Het team van de **kleuterafdeling** streeft in voldoende mate bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen na. Voor beide leergebieden realiseert het team een voldoende breed, doelgericht en samenhangend onderwijsaanbod. Het houdt daarbij rekening met de specifieke kindkenmerken en schenkt ruime aandacht aan de taalontwikkeling van de kleuters. Een doordachte organisatie en een uitdagende materiële uitrusting van de speelleerhoeken kan bijdragen tot de realisatie van nog krachtiger (taal)stimulerende leeromgevingen. Het domein techniek verdient een verdere leerplangerichte uitwerking. Het klasmanagement heeft bij een aantal leerkrachten nog groeikansen.

Het onderzoek in de **lagere afdeling** wijst uit dat het schoolteam voor beide leergebieden over voldoende betrouwbare outputgegevens beschikt. Het team van de lagere afdeling hanteert het leerplan als het instrument om een onderwijsaanbod te realiseren dat gericht is op het bereiken van de eindtermen. Met onderwijsleerpakketten als bron presenteren de leerkrachten van de lagere afdeling zowel voor Nederlands als voor wereldoriëntatie een evenwichtig en werkelijkheidsgericht onderwijsaanbod. De uitwerking van het domein techniek en de evaluatiepraktijk voor wereldoriëntatie verdienen in de lagere afdeling extra aandacht. De evaluatiepraktijk voor Nederlands stelt het team in staat om de vorderingen van de leerlingen in beeld te brengen en om een passende en aansluitende leerbegeleiding op te zetten.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus toont verschillen naargelang het proces. De aanpak van de **leerbegeleiding** is doelgericht en ondersteunend. Het team heeft een uitgeschreven visie op zorg en gelijke onderwijskansen. Duidelijke afspraken, procedures en bruikbare werk- en registratiedocumenten ondersteunen het zorgbeleid. De brede beeldvorming vormt de basis voor de zorginterventies. Een zorgteam ondersteunt de klasleerkrachten bij de realisatie van de basiszorg en de verhoogde zorg in de klas. De fase van de verhoogde zorg in de klas verdient een doordachte inschakeling van de beschikbare lestijden en de interne deskundigheid. Bij de evaluatie van de leerbegeleiding en de zorginterventies benut het team nog te weinig de beschikbare outputgegevens om de doeltreffendheid ervan te onderzoeken. Hoewel het schoolteam beschikt over tal van evaluatiegegevens ontbreekt het aan een duidelijke visie voor de realisatie van een kwaliteitsvolle **evaluatiepraktijk** voor alle leergebieden. Een uitgebreide toetsenbatterij ondersteunt voor een aantal leergebieden voornamelijk de productevaluatie. Die is gericht op opvolgen van de vorderingen van de leerlingen en het opsporen van leervertraging of -achterstand. Voor andere leergebieden is de evaluatie onvolledig en weinig representatief voor het onderwijsaanbod dat de leerlingen krijgen. De school stelt de kwaliteit van de evaluatie niet in vraag. Het team stelt zich wel vragen over de meerwaarde van de vele testen in verhouding tot de tijdsinvestering.

De school kan de kwaliteit van de evaluatiepraktijk verbeteren door haar visie op evalueren te expliciteren en alternatieve evaluatievormen en –middelen te introduceren.

Het onderzoek van het **algemeen beleid** toont aan dat het begeleidend, waarderend en stimulerend intern leiderschap in hoge mate bijdraagt tot een gezamenlijke verantwoordelijkheid en een vernieuwende dynamiek. De participatieve besluitvorming, de planmatige aanpak van prioriteiten en de opvolging ervan door de schoolleider staan garant voor het bewaken van de onderwijskwaliteit en voor de implementatie van de vernieuwingsinitiatieven.

Het onderzoek naar de **bewoonbaarheid, hygiëne en veiligheid** van de leer- en werkomgeving wijst uit dat het beleid initiatieven neemt om de situatie op dit vlak in kaart te brengen. Op basis van de analyse van documenten en van het onderzoek ter plaatse tijdens de doorlichting zijn er voldoende indicaties dat de school voldoet aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de **overige erkenningsvoorwaarden** toont aan dat het schoolteam de onderzochte reglementering respecteert.

Het schoolteam respecteert de geselecteerde **overige regelgeving** met uitzondering van de administratieve bepalingen m.b.t. het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs en het uitreiken van attesten aan leerlingen die geen getuigschrift krijgen en van het ontbreken van de voorzieningen in het schoolwerkplan voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn.

De inspectie vertrouwt erop dat het team gevolg zal geven aan de aanbevelingen en de verbeterpunten m.b.t. overige regelgeving zelfstandig en deze binnen een aanvaardbare termijn zal wegwerken. De inspectie besluit de doorlichting met een **gunstig advies** voor de erkenningsvoorwaarde "voldoen aan de onderwijsdoelstellingen", de erkenningsvoorwaarde "bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne" en voor de "overige erkenningsvoorwaarden".

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De leerkrachten van de kleuterafdeling streven de ontwikkelingsdoelen van Nederlands in voldoende mate na. De leerkrachten spannen zich in om een voldoende breed en doelgericht onderwijsaanbod te realiseren. Zij schenken ruim aandacht aan de taalontwikkeling van de kleuters en houden daarbij rekening met de specifieke leerlingenkenmerken. Ze verwezenlijken een brede beeldvorming over de ontwikkeling van de kleuters. Ze stemmen hun onderwijs daarop af door een degelijke preventieve basiszorg.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De leerkrachten van de kleuterafdeling streven de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie in voldoende mate na. Ze plannen een thematisch en samenhangend onderwijsaanbod. Daarin krijgen de domeinen van dit leergebied hun plaats in samenhang met andere leergebieden.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leerkrachten van de kleuterafdeling hanteren het leerplan als referentiekader bij de planning van de activiteiten. Zo vormt het leerplan de basis om de decretale ontwikkelingsdoelen na te streven.

Bij hun planning vinden de leerkrachten van de kleuterafdeling inspiratie in diverse bronnen. Ze maken thematische weekplanningen met een overzicht van de geleide activiteiten per dag en het aanbod in de speelleerplekken voor de hele week. Bij de geleide activiteiten vermelden ze specifieke lesdoelen en verwijzen ze eveneens naar leerplandoelen van verschillende leergebieden. De klasleerkrachten van dezelfde leeftijdsgroepen plannen gezamenlijk het onderwijsaanbod.

De leerkrachten verklaren dat ze onvoldoende zekerheid hebben over de volledigheid van het onderwijsaanbod. Ze zijn vragende partij om te starten met een bewakingsinstrument waarop ze bijhouden welke leerplandoelen aan bod zijn gekomen. Het is aan het team om uit te maken of dergelijk systeem een meerwaarde kan betekenen voor de kwaliteit van haar onderwijsaanbod en of het niet leidt tot ongewenste planlast.

Uit de planningsdocumenten en de gesprekken blijkt dat in het onderwijsaanbod van Nederlands de verschillende domeinen aan bod komen. De leerkrachten van de kleuterafdeling spannen zich in om een voldoende rijk taalaanbod te realiseren. Daarin schenken ze omwille van de instroomkenmerken van een groot aantal kleuters terecht bijzondere aandacht aan woordenschatuitbreiding en spreekvaardigheid. Tijdens de bijgewoonde activiteiten vallen vaak de lange klassikale momenten op, hoewel de leerkrachten inzien dat ze zo de kansen tot interactie en spreken voor de kleuters beperken.

Het beleid zet ook een beperkt aantal lestijden in om een taalbad te organiseren in enkele leergroepen. Toch heeft het team ondanks de specifieke kenmerken van haar leerlinginstroom haar visie op talenbeleid en taalvaardigheidsontwikkeling nog maar weinig geëxpliciteerd.

Sommige speelleerplekken missen nog een doordacht, uitdagend materialenaanbod en een uitnodigende inrichting om een nog sterkere taalstimulerende omgeving te creëren. Hoeken talig verrijken blijft overwegend beperkt tot het aanpassen van enkele hoeken aan het lopende thema.

In het onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie krijgen de domeinen tijd, ruimte en mens en maatschappij voldoende doelgerichte aandacht. De leerkrachten van de kleuterafdeling zetten de kerngedachten uit het leerplan wereldoriëntatie over het domein techniek nog te weinig om in een kwaliteitsvol, geïntegreerd aanbod in hun thema's.

De kansen tot exploreren en experimenteren, tot zelf onderzoeken en ontdekken variëren naargelang de leerkracht. De hoekenverrijking mist vaak nog een doordacht materialenaanbod dat onderzoeken en experimenteren stimuleert. Waarneming en beleving van de werkelijkheid krijgen in de kleuterafdeling wel ruime kansen.

Intern overleg leidt tot afspraken die de continuïteit en gradatie binnen elke leergroep, maar ook doorheen de opeenvolgende leeftijdsgroepen, bevorderen (o.a. afspraken kalenders, gebruik pictogrammen, ...). In dit overleg gaat er weinig aandacht naar de verticale samenhang in de inhouden van gezamenlijke thema's of naar de wijze waarop woordenschat, begrippen en inzichten doorheen de opeenvolgende leeftijdsgroepen vulling krijgen. Door de thematische benadering vertoont het onderwijsaanbod een sterke horizontale samenhang tussen Nederlands en wereldoriëntatie, maar ook met de andere leergebieden.

De leerkrachten benaderen de kleuters overwegend vanuit een positieve grondhouding. Zo stimuleren ze bij de kleuters een positief zelfbeeld en bevorderen ze het welbevinden van de kleuters.

Tijdens de keuzemomenten in de namiddag zetten de leerkrachten in op de ontwikkeling van de zelfsturing en de zelfstandige activiteit. Daartoe draagt ook het aanbieden van stappenplannen bij. Toch liggen er nog groeikansen om sterker bij te dragen tot de brede vorming door bewust aandacht te besteden aan het aanleren en laten opdoen van vaardigheden, zoals samenwerken, communiceren, vragen stellen et cetera. De lange klassikale momenten belemmeren vaak het actief leren met hoge doe- en denkactiviteit van de kleuters.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

In de verschillende leergroepen benutten de klasleerkrachten de beschikbare onderwijstijd om geïntegreerd onderwijs aan te bieden. In haar prioriteitenplan voor het lopende schooljaar heeft de kleuterafdeling het optimaliseren van de onderwijstijd als prioriteit opgenomen.

Sommige ondersteunende maatregelen, waaronder de uitgebreide testbatterij en de observaties door de SES-leerkrachten bij het begin van het schooljaar, nemen heel veel tijd in beslag. De school heeft nog niet stilgestaan bij de meerwaarde daarvan voor het begeleiden van de kleuters.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

In de klasinrichting ogen de organisatie en het materialenaanbod in sommige speelwerkplekken sober en weinig uitdagend. De opstelling van de speelhoeken nodigt weinig uit tot doorleefd spel. Ook in de boekenhoeken ontbreken een kindvriendelijke, uitnodigende opstelling en een ruime variatie van aantrekkelijke boeken.

In de meeste klassen is er nood aan allerlei materiaal om een krachtige leeromgevingen te creëren. De school biedt de klasleerkrachten van de kleuterafdeling weinig of geen didactische naslagwerken of bronnenboeken. Er is een beperkte budgettaire ruimte zijn voor de aanschaf van ontwikkelingsmaterialen en leermiddelen voor de kleuterafdeling. De leerkrachten van de kleuterafdeling ondernemen lovenswaardige pogingen om zelf materialen te ontwikkelen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Tal van occasionele en gerichte observaties vormen in de kleuterafdeling de basis van de evaluatiepraktijk. In overleg met de pedagogische begeleidingsdienst implementeert het team momenteel een nieuw observatie-instrument. De observatie-items zijn gradueel opgebouwd en gekoppeld aan cruciale leerplandoelen. Er zijn weinig specifieke items opgenomen die informatie leveren over cruciale doelen van wereldoriëntatie.

Naast de observaties gebruikt de kleuterafdeling een zeer uitgebreide toetsenbatterij van genormeerde toetsen (o.a. Cito, Toeters en Kontrabas). Ze vult deze informatie aan met de screenings welbevinden en betrokkenheid om de beeldvorming over de kleuters te verrijken.

De afname van de testen gebeurt tijdens SES-ondersteuningsmomenten en neemt heel veel tijd in beslag. De onderwijstijd die hieraan besteed wordt, is niet in verhouding tot de meerwaarde aan informatie en het effect ervan op de bijsturing van het onderwijsaanbod.

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie

De observaties leiden drie keer per jaar tot een rapport over de ontwikkeling van de kleuters. Deze kleuterrapporten bieden aan de ouders een vrij volledig beeld over de ontwikkeling van hun kleuter. Tijdens daaraan gekoppelde oudercontacten verschaffen de leerkrachten van de kleuterafdeling de ouders bijkomende toelichting bij het rapport. De rapportering houdt wel een risico in op ongewenste neveneffecten. Zo interpreteren ouders sommige boodschappen als alarmerend. Ze gaan dan soms onnodig en op eigen initiatief hulp zoeken bij externe therapeuten zonder de school daarbij te betrekken. Duidelijke en geruststellende communicatie dringt zich hier op.

Begeleiding	De beeldvorming over de kleuters biedt voldoende informatie over de
Leerbegeleiding	ontwikkeling van elke kleuter en stelt de leerkrachten van de kleuterafdeling in
<i>Beeldvorming</i>	staat om een degelijke preventieve basiszorg te realiseren. De school ontvangt
<i>Zorg</i>	op basis van de socio-economische status (SES) van haar leerlingeninstroom extra
	lestijden. Ze zet een deel van deze lestijden in om de klasleerkrachten te
	ondersteunen. Bij de toekenning van het aantal lestijden ondersteuning aan elke
	leergroep houdt het team rekening met de specifieke noden en behoeften van de
	kleuters. Voor enkele leergroepen plant ze preventieve acties, zoals onder meer
	een taalbad voor anderstalige kleuters en een extra aanbod dat gericht is op het
	oefenen van de grove en fijne motoriek om uiteindelijk te komen tot schrijven.
	Twee zorgleerkrachten met specifieke expertise verzorgen dit aanbod.
	De school zet sterk in op preventieve basiszorg, maar in het kader van de
	verhoogde zorg benut ze de aanwezige expertise nog te weinig. Het team slaat
	deze fase vaak over en schakelt (te) snel over op de fase van uitbreiding van zorg
	door het inschakelen van externe hulp (logopedie, revalidatie, ...). Dit gebeurt
	volgens de leerkrachten soms op initiatief van de ouders zonder dat de school dit
	heeft geadviseerd (zie ook rapporteringspraktijk).

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De leerkrachten van de lagere afdeling bereiken met de meeste leerlingen de eindtermen voor het leergebied Nederlands. Ze spannen zich in om een volledig en gradueel opgebouwd onderwijsaanbod te bieden, waarin de domeinen doorgaans voldoende evenwichtig aan bod komen. De evaluatiepraktijk is voldoende betrouwbaar en geënt op het aanbod. De beschikbare en gebruikte leermiddelen en de leerbegeleiding ondersteunen de leerlingen. De voorgelegde leerresultaten, schoolloopbaangegevens en resultaten in het vervolgonderwijs wijzen op een behoorlijk onderwijspeil.

Curriculum	De leerkrachten van de lagere afdeling plannen en realiseren een voldoende
Onderwijsaanbod	breed en evenwichtig onderwijsaanbod om de eindtermen Nederlands na te
<i>Referentiekader</i>	streven en te bereiken.
<i>Planning</i>	Voor de continue planning en de voorbereiding van het les- en
<i>Evenwichtig en volledig</i>	activiteitsaanbod vallen ze terug op onderwijsleerpakketten met het leerplan
<i>Samenhang</i>	als referentiekader. Op basis van analyse van beschikbare outputgegevens voor
<i>Brede harmonische vorming</i>	begrijpend lezen en spelling besliste het team om over te schakelen naar een
<i>Actief leren</i>	ander onderwijsleerpakket met een sterker accent op spelling, differentiatie en
	remediëring. Momenteel introduceert het team dit onderwijsleerpakket in het
	tweede en derde leerjaar. Om de continuïteit in het aanbod te bewaken plant het
	team de verdere progressieve invoering in de bovenbouw over drie schooljaren.
	De leerkrachten zien het gebruik van de onderwijsleerpakketten tevens als
	garantie voor een continu en gradueel opgebouwd programma. Ze benutten dit
	ook om de volledigheid van het onderwijsaanbod op schoolniveau te garanderen.

In de onderwijspraktijk zorgen de klasleerkrachten overwegend voor een relevante samenhang tussen de verschillende domeinen van het leergebied en met andere leergebieden. Technisch en begrijpend lezen en initiatieven voor leesbevordering krijgen een centrale plaats in het aanbod. Voor spelling valt wel op dat vooral gefocust wordt op veelvuldig geïsoleerd oefenen van spellingstrategieën en –moeilijkheden. Het geleerde toepassen in functionele taken gebeurt weinig frequent. Attitudevorming en transfer naar de spontane schrijfcontext krijgen hierdoor minder stimulansen. Geregeld blijven kansen liggen om de eindtermen rond strategieën en leren leren uitdrukkelijk na te streven en om het coöperatief en actief leren op te tillen.

De implementatie van het activerende directe-instructiemodel (ADI) voor effectiever lesgeven en activeren van de leerlingen, vertoont leerkrachtafhankelijk nog grote verschillen.

Tijdens de bijgewoonde activiteiten hanteren de leerkrachten overwegend een sterk leerkracht-gestuurde en klassikaal-frontale aanpak gekenmerkt door lange klassikale instructie en oefentijd. De opdrachten in het oefenboek worden vaak klassikaal opgelost. De leerlingen zelf krijgen weinig kansen om zelfstandig, hetzij individueel of in groep, aan het werk te gaan. Zo vermijden de leerkrachten dat leerlingen fouten maken, maar belemmeren ze terzelfdertijd dat ze daaruit leren. Ze stimuleren zo weinig dat leerlingen de verantwoordelijkheid voor hun eigen leren opnemen en leren door zelfreflectie en –correctie.

Onderwijsorganisatie

*Onderwijstijd
Klasmanagement*

De leerkrachten van de lagere afdeling voorzien in het lessenrooster voldoende onderwijstijd voor het leergebied Nederlands. Er blijkt wel een zekere wanverhouding tussen de leertijd voor spelling en de andere domeinen. De flexibele groepering van leerlingen van het eerste leerjaar ondersteunt de leerbegeleiding.

Lange klassikale instructie- en oefenmomenten kenmerken overwegend het klasmanagement van de leerkrachten. Tijdens enkele bijgewoonde lessen, waarbij twee leerkrachten in één klas ingezet worden, blijft de inbreng van de tweede leerkracht uiterst beperkt. Tijdens deze momenten wordt de onderwijstijd onvoldoende effectief benut of biedt de organisatie weinig of geen meerwaarde voor de ondersteuning van de leerlingen.

Materieel beheer

Uitrusting

*Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen*

De leerkrachten van de lagere afdeling beschikken over voldoende materiaal en recente leermiddelen om het bereiken van de eindtermen te ondersteunen. De school investeert in de invoering van een nieuw onderwijsleerpakket. Bovendien biedt het gevarieerd en uitnodigend boekenaanbod in de klasbibliotheken veel kansen tot leesbevordering.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

*Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing*

De evaluatiepraktijk sluit nauw aan bij het geleerde. De leerkrachten van de lagere afdeling steunen hun evaluatiepraktijk op observaties tijdens de lessen en op een breed scala van leerpakketgebonden en genormeerde toetsen. De leerresultaten en de voortgang van de leerlingen worden op een systematische wijze verzameld en bijgehouden.

Met de leerlingen van het zesde leerjaar neemt de school ook deel aan de eindtoets van de onderwijskoepel van het gemeentelijk onderwijs. De leerkrachten van het eerste leerjaar voeren de evaluatiegegevens van hun leerlingen in een online gegevensbank in om zo de resultaten van hun leerlingen te vergelijken met de resultaten van een grotere groep en zich daarin te positioneren. Als feedback krijgen zij duidelijke instructies voor individuele en klassikale remediëring. De leerkrachten van de lagere afdeling maken veelvuldig gebruik van foutenanalyses bij de leerpakketgebonden toetsen. Daarbij vermelden ze systematisch ook remediëringsinitiatieven op leerling- en klasniveau. Zo leidt de evaluatie tot bijsturing en optimalisering van onderwijsaanbod en -organisatie en stuurt ze de preventieve basiszorg. De evaluatiepraktijk biedt op schoolniveau voor de meeste domeinen van Nederlands een betrouwbaar beeld over de mate waarin de leerlingen de nagestreefde leerdoelen bereiken. Toch neigt de lagere afdeling gemakkelijk meetbare aspecten, zoals technisch lezen en spelling zeer frequent en andere aspecten veel minder te evalueren. Dit blijkt ook uit de rapportering. Momenteel krijgen doelen van het domein spreken en attitudinale doelen in de evaluatie weinig systematische aandacht.

De leerkrachten stellen zich wel vragen bij de meerwaarde van de veelheid van toetsen voor de beeldvorming en de leerbegeleiding en bij de tijdsinvestering die de afname ervan vergt.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De lagere afdeling slaagt erin om tot een brede beeldvorming van de leerlingen te komen voor het leergebied Nederlands. De evaluatiepraktijk, de overgangsgesprekken, het frequent intern overleg leveren daarbij een belangrijke bijdrage.

Een uitgebreid zorgteam ondersteunt de leerkrachten bij het realiseren van de preventieve basiszorg in hun klas. Om het onderwijsaanbod en de begeleiding af te stemmen op de mogelijkheden van de leerlingen benutten de klasleerkrachten de differentiatiemogelijkheden van het onderwijsleerpakket of organiseren ze differentiatie in het hoeken- en contractwerk. De klasleerkrachten nemen hun rol in de zorg zeer ter harte. Ze spannen zich in om een sterke preventieve basiszorg te realiseren waarmee ze de diversiteit in hun klasgroep opvangen.

Op basis van de beeldvorming zet de school SES-lestijden voor ondersteuning in de klasgroepen met de hoogste noden. In het eerste leerjaar zet de school een deel van haar SES-lestijden in voor de ondersteuning van leerlingen met specifieke noden en behoeften qua taalvaardigheid. Door flexibele hergroepering in kleine homogene of heterogenen groepen en door een zorgleerkracht in te zetten, probeert ze een antwoord te bieden op de zorgvraag van deze leerlingengroep.

Voor leerlingen met meer hardnekkige problemen overlegt het zorgteam met ouders, medewerker(s) vanuit het CLB, begeleiders vanuit het geïntegreerd onderwijs, logopedisten en het revalidatiecentrum. Dat overleg leidt tot verhoogde zorgmaatregelen zoals individuele leertrajecten en doorgedreven curriculumdifferentiatie of andere remediërende acties zodat alle leerlingen zo veel als mogelijk de leerdoelen voor Nederlands kunnen bereiken.

De zorgcoördinator legt in overleg met de kindbetrokkenen in de individuele hulpplannen de concrete leerinhouden vast en biedt de klasleerkrachten concreet materiaal aan. De uitvoering van de interventies ligt in handen van de klasleerkrachten. De zorginterventies op het niveau van de verhoogde zorg zijn grotendeels in handen van de klasleerkrachten.

Het valt op dat er vrij snel externen worden ingeschakeld in de verhoogde zorg. Relatief veel leerlingen volgen buitenschools logopedie of revalidatie, ondanks het feit dat er schoolintern voldoende expertise aanwezig is.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate. De leerkrachten van de lagere afdeling ontwikkelen een doelgericht en voldoende evenwichtig werkelijkheidsgericht onderwijsaanbod waarin alle domeinen aan bod komen. De materiële uitrusting is ondersteunend.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leerkrachten van de lagere afdeling gebruiken sinds vorig schooljaar systematisch één onderwijsleerpakket als rode draad doorheen de lagere afdeling. Ze zien dit als de basis om een voldoende evenwichtig en volledig aanbod te garanderen om de eindtermen en de leerplannen te realiseren. Ze vullen dit aanbod aan met thema's die ze sprokkelen in andere bronnen of met eigen thema's waarmee ze meer inspelen op de interesse van de leerlingen of op de actualiteit.

Door het onderwijsleerpakket systematisch te volgen, beogen de leerkrachten van de lagere afdeling de verticale samenhang in het aanbod. Elke leerkracht blijft wel verantwoordelijk voor de eigen planning en gradatie binnen de eigen klas of parallelklas. Momenteel maken de meeste leerkrachten werk van een overzichtelijke langetermijnplanning waarin ze onderwerpen, leerinhouden, lesdoelen en leerplandoelen in kaart brengen. Er zijn geen afspraken om de selectie van leerplandoelen bij een les of extra-muros-activiteit te beperken tot de meest relevante corresponderende en te evalueren doelen.

Tijdens een pedagogische studiedag onderzocht het team of er overlappingen in het aanbod zijn. De leerkrachten van de tweede graad hebben hun jaarplanning op elkaar afgestemd. Voorlopig heeft het team nog geen zicht op de volledigheid en de verticale samenhang in het gerealiseerde aanbod op schoolniveau.

De kennis van het leerplan –domein techniek- varieert sterk van leerkracht tot leerkracht. Zo blijkt in de geplande thema's de technische geletterdheid en de kennismaking met de vier kerncomponenten van techniek weinig geïntegreerd voor te komen. Doorheen de lagere afdeling blijft ook een brede verkenning uit van de toepassingsgebieden van techniek.

Doorgaans verzorgen de leraren de samenhang met andere leergebieden. De horizontale samenhang tussen verschillende domeinen van wereldoriëntatie komt in enkele thema's goed tot uiting. In andere thema's benaderen de leerkrachten de realiteit nogal domeinspecifiek en hanteren ze minder het principe van de multiperspectiviteit.

Afspraken op schoolniveau verzekeren de graduele opbouw van de tijd- en ruimtekaders doorheen de school. Jammer genoeg krijgen deze kaders weinig invulling vanuit de eigen schoolomgeving of vanuit de eigen beleving of leefwereld van de leerlingen. In enkele leergroepen wenden de leerkrachten ze functioneel aan om plaatsen, gebeurtenissen, eigen ervaringen en historische littekens te plaatsen in tijd en ruimte en zo het referentiekader van de leerlingen uit te breiden met markante ankerpunten. In de werkbundels van de leerlingen krijgt de verkenning van de eigen schoolomgeving een duidelijke neerslag. Over de graduele opbouw van de biotoopstudie en de exploratie van de eigen schoolomgeving mist de school nog afspraken.

Tijdens de bijgewoonde activiteiten krijgen de leerlingen kansen tot gebruik van diverse bronnen (informatieve boeken, multimedia, teksten, foto's, video's op drager of via internet).

Leeruitstappen en directe en indirecte waarnemingen benadrukken het werkelijkheidsgerichte karakter van het onderwijsaanbod.

Als werkvormen benutten de leerkracht vooral klassikale instructie, toon- en kijkmomenten gekenmerkt door een sterke sturing door de leerkracht en overwegend interactie leerkracht-leerling. Ook tijdens de les wereldoriëntatie blijven heel veel kansen tot actief leren onbenut.

Enkele leerkrachten hanteren frequent interactieve en coöperatieve werkvormen waarin ook de interactie leerling-leerling een belangrijke plaats krijgt en de leerlingen actief betrokken worden bij het onderwijs.

Leren leren en sociale vaardigheden worden weinig intentioneel nagestreefd in dit leergebied.

De school beschikt over weinig bruikbare computers, zodat de leerlingen daar tijdens de lessen weinig of geen gebruik kunnen van maken. Het gebruik van digitale borden creëert dan wel een zekere ICT-ondersteunde leeromgeving.

Materieel beheer

Uitrusting

*Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen*

De lagere afdeling voorziet voldoende leermiddelen om het leerplan te realiseren. De leraren beschikken over voldoende actuele kaarten, digitale en andere informatie- en documentatiebronnen, maar schakelen die nog te weinig functioneel in tijdens de instructie- en verwerkingsfase.

De klasbeelden tonen een grote variatie aan neerslag van de thema's van wereldoriëntatie, gaande van enkele foto's tot een geïllustreerde samenvatting van elk thema.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

*Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing*

De evaluatiepraktijk voor wereldoriëntatie varieert sterk doorheen de lagere afdeling. Het ontbreekt aan een duidelijke visie die afgetoetst is aan het leerplan. Bijgevolg zijn er ook geen afspraken over aard, inhoud en vorm van de evaluatie van wereldoriëntatie. Sommige leerkrachten bieden de leerlingen na elk thema een toets aan. Anderen kiezen voor een systeem van permanente evaluatie gebaseerd op observaties.

Met de leerlingen van het zesde leerjaar neemt de school deel aan de eindtoets van de onderwijskoepel van het gemeentelijk onderwijs. De resultaten wezen op hiaten voor de domeinen tijd, ruimte en natuur. Daaropvolgend besliste het team om het onderwijsaanbod van wereldoriëntatie te herwerken en één onderwijsleerpakket in te voeren.

Begeleiding

Leerbegeleiding

*Beeldvorming
Zorg*

In de jaarplanning voorzien de leerkrachten van de lagere afdeling thema's die aansluiten bij de leefwereld en interesses van de leerlingen. Occasioneel differentiëren ze bij de verwerking naar tempo, capaciteiten of interesse. De beeldvorming over verworven kennis, vaardigheden en attitudes voor wereldoriëntatie blijft ten gevolge van de arme evaluatiepraktijk zeer summier en algemeen. Uitzonderlijk registreren leerkrachten informatie over talenten en competenties van leerlingen voor domeinen van wereldoriëntatie. Zo blijft een gerichte afstemming van het onderwijsaanbod en van de leerbegeleiding op de mogelijkheden en talenten van leerlingen incidenteel. De link tussen taalverwerving en –verrijking én wereldoriëntatie leidt zelden tot zorginitiatieven via de verkenning van de zich omringende wereld.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school zorgt voor een correcte organisatie van het welzijnsbeleid volgens de vigerende voorschriften. De bewoonbaarheid en de veiligheid van de leer- en werkomgeving is gegarandeerd. Samen met het schoolbestuur heeft het schoolteam voldoende aandacht voor de gezondheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving.

De preventieadviseur gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. De controles en keuringen worden regelmatig uitgevoerd. Zo spoort de school mogelijke knelpunten op en blijft ze alert voor probleemsituaties in de leer- en werkomgeving. Deze worden beknopt opgenomen in de plannen die de beheersing van de bewoonbaarheid en de veiligheid behandelen. De periodieke keuringen zijn evenwel niet opgenomen in deze plannen.

Na de recente verhuis naar de nieuwbouw blijkt uit de controles en adviezen van deskundigen dat de school op vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne nog een beperkt aantal werkpunten moet aanpakken. Deze zijn in de korte-termijnplanning opgenomen.

Omwillen van de systematiek waarmee de school tekorten opspoorde en wegwerkte, de realisatie van de nieuwbouw voor de lagere afdeling en de aandacht voor preventieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende werkpunten weg te werken.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	neen
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	neen

• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** De school beschrijft haar visie op het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid (GOK) in het 'Draaiboek voor Zorg- en GOK-werking'. Daarmee heeft ze als doel een goed uitgebouwde zorgstructuur te creëren waarbinnen de GOK-werking kadert en waarin ze veel ruimte voor overleg voorziet. De school legt hierbij de focus op het verhogen van gelijke kansen en maximale ontplooiing van alle leerlingen. Ze stelt zich evenwel weinig of geen operationele doelen op leerlingen-, leerkrachten- en schoolniveau. Dit draaiboek is het product van een sterkte-zwakte-analyse. De school beschikt over een vrij uitgebreid zorgteam om de zorgvisie te realiseren.
- Ondersteuning** De onderwijzers en kleuteronderwijzers wenden hun competenties aan om een stevige en brede preventieve basiszorg te realiseren en de kinderen met taalachterstand effectief te helpen. De SES-leerkrachten ondersteunen hierbij op klas- en leerlingenniveau door het bieden van interventies aan vaste of wisselende groepen leerlingen. De zorgcoördinator is de spilfiguur in het zorgbeleid. Zij zet samen met het zorgteam de lijnen uit. Ze verzorgt de communicatie met externen, organiseert en ondersteunt de wekelijkse interne overlegmomenten en maakt afspraken met de kindbetrokkenen voor het bieden van verhoogde zorg en uitbreiding van zorg. Zelf doet zij geen interventies op leerlingenniveau in de opeenvolgende fases van het zorgcontinuüm. De directeur etaleert een hoge betrokkenheid bij het zorgbeleid en neemt deel aan het zorgoverleg. Alle kindbetrokkenen maken werk van een brede beeldvorming via observatie en analyse van al dan niet genormeerde toetsen. De school beschikt over een uitgebreide batterij aan registratie- en werkdocumenten die ze gebruikt bij de realisatie van de zorg. Procedures en afspraken over het gebruik van deze documenten, het bijhouden van gegevens en het overleg zijn voor iedereen duidelijk. De beeldvorming en het frequent overleg leiden tot interventies op het niveau van de preventieve basiszorg en de verhoogde zorg. Frequent doet de school beroep op de uitbreiding van zorg door het inschakelen van externen.
- Doeltreffendheid** De school reflecteert geregeld over haar zorg- en GOK-beleid. Conclusies uit deze momenten van zelfevaluatie zet de school aan tot bijsturing van afspraken en procedures. Wegens het ontbreken van operationele doelen op de verschillende niveaus kan de school moeilijk de effecten van de leerbegeleiding nagaan. Zo benut ze nog weinig of niet de beschikbare outputgegevens om te evalueren of de inspanningen en de inzet van de klasleerkrachten en het zorgteam ook resultaat opleveren, bv. terugdringen van schoolse achterstand, verminderen van het aantal leerlingen die externe ondersteuning nodig hebben.

Het overleg binnen het zorg- en kernteam leidt nog te weinig tot structurele reflectie en tot grondige analyse van de opgezette acties. De onduidelijkheid over de verantwoordelijkheid voor de verhoogde zorg mondt vaak uit in het inschakelen van externe hulpverleners. Voor de school liggen hier groeikansen om de aanwezige schoolinterne expertise en de specifieke deskundigheid efficiënter in te zetten in de verschillende fasen van het zorgcontinuüm. De interne verhoogde zorg mist momenteel vaak een planmatige aanpak, een haalbaar tijdpad en duidelijke vooropgestelde doelen.

Het frequent intern overleg neemt veel onderwijstijd in beslag die beter kan ingezet worden voor deskundige ondersteuning en leerbegeleiding van de doelgroep.

Ontwikkeling De school gaat verder op zoek naar nieuwe inzichten en middelen om alle kinderen maximale ontplooiingskansen te geven. De twijfels van de kleuteronderwijzers over de meerwaarde van de uitgebreide toetsbatterij resulteerde in een nieuw screeningsinstrument dat binnenkort geïntroduceerd wordt in het team. Dit instrument zal gebruikt worden om de ontwikkeling van de kleuters te registreren doorheen de verschillende kleuterklassen en zal tevens het bestaande kleuterrapport vervangen.

Vanuit de visie om zoveel mogelijk kinderen bij hun leeftijdsgroep te laten aansluiten wil de school de criteria voor zittenblijven opnieuw onder de loep nemen. De zorgcoördinator volgt geregeld nascholingen om zich in haar opdracht te verdiepen en om nieuwe inzichten te introduceren.

Op het overlegplatform op het niveau van de scholengemeenschap delen de zorgcoördinatoren hun deskundigheid en diepen ze gezamenlijke aandachtspunten verder uit.

De school stuurt afspraken en procedures geregeld bij en zorgt geregeld voor een update van haar 'Draaiboek voor Zorg- en GOK-werking'.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De evaluatiepraktijk vertrekt nog weinig vanuit gemeenschappelijk ontwikkelde en schooleigen criteria. Ondanks de grote aandacht voor de leerplannen vormen deze niet het inspiratie- en referentiekader voor het ontwikkelen van een schoolvisie gericht op breed evalueren. Wel heersen er binnen het schoolteam een aantal afspraken om door observeren, toetsen en registreren gegevens te verzamelen en te interpreteren om de evolutie van de leerlingen in beeld te brengen. Met deze evaluatiegegevens wil het schoolteam de leerlingen ondersteunen in hun leer- en ontwikkelingsproces.

- Ondersteuning** Zowel de kleuter- als de lagere afdeling beschikken over een ruime batterij evaluatiemiddelen, waaronder observatielijsten, screenings welbevinden en betrokkenheid, leerpakketgebonden toetsen, eigen toetsen, checklists, genormeerde toetsen en eindtoetsen voor de derde graad. De onderwijzers leggen de klemtoon op de productevaluatie voor de leergebieden wiskunde, Nederlands en Frans. Ze gebruiken voornamelijk leerpakketgebonden toetsen om doelgericht te evalueren en te rapporteren aan de ouders. Voor de evaluatiepraktijk van de leergebieden wereldoriëntatie en muzische vorming zijn er op schoolniveau geen afspraken over evaluatievormen en –middelen. De evaluatiepraktijk voor deze leergebieden vertoont doorheen de school een zeer grote verscheidenheid. De leerkrachten benutten weinig de kansen die procesgerichte evaluatie biedt om vaardigheden en attitudes te evalueren door alternatieve evaluatievormen te als observatie, peer- en zelfevaluatie en evaluatiegesprekken te gebruiken en zo de leerlingen medeverantwoordelijk te maken voor het eigen leren. De evaluatiegegevens bieden in de lagere afdeling belangrijke informatie voor de formele kindgesprekken en in beide niveaus voor de overgangsgesprekken naar de volgende klas of naar het vervolgonderwijs. De observatiegegevens die het kleuterobservatiesysteem oplevert, geven een breder beeld van het leer- en ontwikkelingsproces van de kinderen en lenen zich tot het mondeling en schriftelijk rapporteren aan de ouders.
- Doeltreffendheid** Het schoolteam heeft haar evaluatiepraktijk nog niet aan een systematische zelfevaluatie onderworpen. De vage doelgerichtheid speelt het team hierbij parten. Op schoolniveau vond nog geen grondige zelfevaluatie plaats van het gebruik van onderwijstijd voor de instructie- en oefentijd, enerzijds, en de tijdsinvestering voor het toetsen, anderzijds. Op basis van perceptie en taakbelasting stelt het team zich wel vragen over de haalbaarheid van het gebruik en de meerwaarde van zo'n uitgebreide batterij evaluatiemiddelen. Verschillende teamleden kaarten aan dat het afnemen en analyseren van de vele toetsen voor extra planlast zorgt en geen nieuwe elementen over de vorderingen van de kinderen aan het licht brengt. Het team stelt de doelgerichtheid, noch het evenwicht en de representativiteit van de evaluatie in vraag voor de verschillende leergebieden en de leergebiedoverschrijdende eindtermen. De formele kindcontacten beschouwen de teamleden als een goed initiatief.
- Ontwikkeling** De verdere optimalisering van de kindcontacten biedt kansen om met de leerlingen regelmatig tussentijds terug te kijken op het product en het proces en zo de leerlingen sterker te betrekken bij hun eigen leerproces. De kleuteronderwijzers starten binnenkort met een nieuw observatie- en screeningsdocument ter vervanging van de huidige observatie-instrumenten. Met dit instrument willen ze naast breed en permanent evalueren ook richting geven aan het leer- en ontwikkelingsproces van de kleuters.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Het intern leiderschap, vooral gedragen door de directie, stuurt het algemeen beleid. De schoolleider toont een hoge betrokkenheid bij de onderwijspraktijk en stelt duidelijke verwachtingen aan het schoolteam. Hij voert hierover een open en duidelijke communicatie. Met de opvolging van de realisatie op de werkvloer, gepaste stimulerende feedback en appreciatie voor de inzet van de teamleden creëert de directeur een schoolcultuur waarin het team verantwoordelijkheid neemt, hoog betrokken is en een grote inzet toont voor de realisatie van kwaliteitsvol onderwijs. Naargelang de beleidsdomeinen of de verbetertrajecten krijgt het intern leiderschap versterking uit ondersteunende schoolinterne netwerken. De schoolleider realiseert op deze wijze een leiderschap dat verandering en vernieuwing ondersteunt en stimuleert.
- Visieontwikkeling** Binnen het team leeft er een vrij gelijkgerichte globale visie. Rond deelaspecten van het onderwijsgebeuren, zoals het zorg- en GOK-beleid, taalvaardigheidsontwikkeling en multicultureel onderwijs, expliciteert de school haar visie in beknopte visieteksten. Daarin verantwoordt de school ook keuzes qua onderwijsorganisatie en onderwijsaanbod. Nieuwe inzichten en actualisering van bestaande visies vloeien voort uit de gedrevenheid van het leiderschap en het team. Het veelvuldig overleg en de deskundigheidsbevordering rond de prioriteiten brengt een continue bijsturing en verfijning van de visie op gang. Toch blijft het vertalen van de visie in operationele doelen nog vaak uit. Zo lijken sommige keuzes van het team onder meer bij de concrete uitwerking van het zorgbeleid en GOK-beleid niet ten volle in overeenstemming met de vooropgestelde visie.
- Besluitvorming** Het intern leiderschap steunt op een sterke participatieve besluitvorming. Formele overlegstructuren regelen de betrokkenheid en de inspraak van de teamleden, de ouders en andere participanten bij de beslissingen die de school neemt. Ook het informeel overleg en de open communicatie dragen bij tot een hoge betrokkenheid van de teamleden bij het beleid. De personeelsvergaderingen vormen een belangrijke schakel in de besluitvorming en geven richting aan de schoolontwikkeling. De verslagen van de personeelsvergaderingen geven systematisch een overzicht van gemaakte afspraken en besluiten met vermelding van de verantwoordelijken, de deadline of termijn en de opvolging.

Kwaliteitszorg	De interne zorg voor de eigen onderwijskwaliteit blijkt uit de systematiek waarmee de school prioritaire werkpunten vastlegt, afbakt en aanpakt. De kritische interpretatie van de beschikbare outputgegevens draagt in zekere mate al bij tot het opsporen van de sterke en minder sterke punten van de onderwijspraktijk. De invoering van de nieuwe onderwijsleerpakketten is daarvan een gevolg. Daarnaast sluit de interne kwaliteitszorg ook aan bij verwachtingen van buitenaf of bij aangevoelde noden. In de tijd gespreide verbetertrajecten worden planmatig aangepakt en bijgehouden in een schoolontwikkelingsplan. Onderzoek van de feitelijke situatie, gerichte nascholing, leerplanstudie, ervaringsuitwisseling, gerichte klasbezoeken en tussentijdse evaluatie ondersteunen de implementatie in de onderwijspraktijk. Bij de evaluatie van zorginterventies op leerling-, klas-, en schoolniveau ontbreekt nog de reflex om het effect van de interventies goed af te wegen. Het verbetertraject voor wereldoriëntatie mist nog de ontwikkeling van een evenwichtige en representatieve evaluatiepraktijk.
GOK- en zorgbeleid	Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen(groepen) in kaart brengt. De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet acties op om de doorstroom te bevorderen. Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert acties die aansluiten bij de noden van de leerlingen. Het stelt in beperkte mate operationele doelen voorop. De schoolorganisatie ondersteunt in toenemende mate het team bij de uitvoering van acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid. De school werkt acties uit op leerling-, leraren- en schoolniveau die enigszins aansluiten op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er ook enige aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap. Het schoolteam heeft in beperkte mate zicht op de effecten van zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de meeste teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.
Inbreuken op de regelgeving	In het schoolwerkplan ontbreken de voorzieningen voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs (decreet BaO Art. 47). Het aanleggen en bewaren van bepaalde lijsten, notulen en dossiers m.b.t. het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs gebeurt niet volgens de geldende regelgeving. (decreet BaO art.53, omzendbrief BaO/98/11). Voor het uitreiken van attesten aan leerlingen die geen getuigschrift krijgen, voldoet de school niet aan de geldende regelgeving. (decreet BaO art.53, omzendbrief BaO/98/11)

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het schoolteam realiseert voor wereldoriëntatie en Nederlands een leerplangericht en samenhangend onderwijsaanbod op het niveau kleuteronderwijs en op het niveau lager onderwijs.
- Het kleuterschoolteam organiseert taalstimulerende preventieve interventies die tegemoet komen aan de specifieke noden van de doelgroep.
- Het schoolteam streeft naar een hoge werkelijkheidsgerichtheid van het onderwijsaanbod.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De klasleerkrachten spannen zich in om een sterke preventieve basiszorg uit te bouwen.
- De school bewaakt haar onderwijskwaliteit door deel te nemen aan externe eindtoetsen om haar leeropbrengsten te vergelijken met andere scholen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het transformatief leiderschap geeft richting aan de schoolontwikkeling.
- De participatieve en duidelijke besluitvorming draagt bij tot de continue schoolontwikkeling.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het schoolteam kan op beide niveaus de leerplangerichtheid van het onderwijsaanbod voor het domein techniek verder optimaliseren.
- Het schoolteam kan de visie op taalvaardigheidsontwikkeling en multicultureel onderwijs verder verfijnen en operationaliseren.
- Het lagere schoolteam kan actief leren bij de leerlingen versterken door het invoeren van interactieve en coöperatieve werkvormen en het afbouwen van lange klassikale instructie- en oefenmomenten.
- Het lagere schoolteam kan een doelgerichte en evenwichtige evaluatiepraktijk voor wereldoriëntatie ontwikkelen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De school kan de verzamelde outputgegevens grondiger analyseren om de doeltreffendheid van de GOK- en zorginterventies te evalueren en ze zo nodig bij te sturen.
- De school kan de fase van de verhoogde zorg in de klas doelgerichter aanpakken door de beschikbare lestijden en de interne expertise doordacht in te zetten.
- De school kan het proces van de beeldvorming kritisch onderzoeken om de uitgebreide toetsenbatterij doordacht af te slanken en tot een effectieve tijdsinvestering te komen.
- De school kan de kwaliteit van de evaluatiepraktijk verbeteren door haar visie op evalueren te expliciteren en alternatieve evaluatievormen en –middelen te introduceren.

Wat betreft het algemeen beleid

- De school kan haar zelfevaluatie versterken door een grondiger analyse van de vele outputgegevens en zo haar interne kwaliteitszorg gericht uitwerken.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de regelgeving

- De school moet in het schoolwerkplan de voorzieningen opnemen voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs (decreet BaO Art. 47).
- Het schoolteam moet het aanleggen en bewaren van bepaalde lijsten, notulen en dossiers m.b.t. het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs aanpassen aan de geldende regelgeving. (decreet BaO art.53, omzendbrief BaO/98/11).
- Het schoolteam moet voor het uitreiken van attesten aan leerlingen die geen getuigschrift krijgen, voldoen aan de geldende regelgeving. (decreet BaO art.53, omzendbrief BaO/98/11)

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Thierry DE VOS de inspecteur-verslaggever	Heinz DE PAEPE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	